

הגזול ומאכיל

פרק עשירי בבא קמא

קיד.

עין משפט נר מצוה

גה א ב טושיע ח"מ סי'
 כח ספק ד' נבגיה:
 ג ב ג' מ"י פ"ב מהל'
 שמים הלכה ו סמג
 עשין כב טושיע ח"מ סי'
 קשה ספק לח:
 ג ב ד מ"ט טושיע
 שם ספק לג:
 גה ה מ"י שם הלכה ז
 ופ"ו מהל' מ"ט הל'
 די ח סמג שם ו"י קו
 טושיע ח"מ שם ספק מ
 וטושיע י"ד סי' שלד ספק
 מנ:

ג ב ו מ"י פ"ה מהלכות
 גולה ואזכיה הל' י
 סמג עשין מז טושיע ח"מ
 סי' שפט ספק ה:
 ד ז מ"י שם פ"ו הל' ב
 וינין הסגנות ונתימ'
 ופ"ח הל' י סמג שם
 טושיע ח"מ סי' רעט ספק
 ז וימין שפט ספק א:
 סא ח מ"י פ"ו שם הל'
 טו סמג שם טושיע
 סי' שט:

כב ט י מ"י שם הל' ז
 סמג שם טושיע שם:
 כג כ מ"י פ"ה שם הלכה
 י סמג שם טושיע
 ח"מ סי' שפט ספק ה:
 כד ל מ מ"י פ"ו שם
 הלכה ג סמג שם
 טושיע ח"מ סי' שפט:

הגהות מהר"ב ריבשוברג

א"ה ת"ח היינו גזול ואפילו
 למ"ד. י"ב גזול מ דף
 עט:

לעזי רש"י

גיר"א. אינו לעזי. אולי
 צ"ל: גרוד.

מוסף רש"י

עורות של בעל הבית
 מחשבה מטמאתן. על
 הכיף אינו עשוי למוכר
 ושמה מן מטות
 ודולקאות וקטנולות
 ומשמש עליהן לנכר
 שאליו לו בלא חסרון
 מלאכה מקבלן טומאה
 מ"ד (לע"ז טו). ושל
 עבדן. השעו לנכר און
 מחשבתו מטמאתו לעבד
 דמלכין ומזנין והלקח
 יעשה מהם מעטלים
 ועדין לא נגמרה מלאכתן
 לכך (טו). של גזלן
 אין מחשבה מטמאתן.
 וזע"פ שמישע עליהן לנכר
 שאין צו חסרון מלאכה,
 כן לסיק מילת סוסים
 עונן עשויים כמו שטושין
 מעורות דובין, מ"ט
 דמס' גינות ליכא יאוש,
 דיון לדע' מאן שקליה
 אולת אלמנה הוא, אלכ
 סמס גנינה ליכא יאוש,
 דסבר משכמנה ליה לננ
 (טו) ובעי"ז קדושין (ב).
 והאנס. ממסן דיעיה
 דמי (לע"ז טו). הקדשן
 הקדשן. ואסור ליהנות
 (טו). ותרויכות תרומה.
 חסור לור"ס (טו).

ולא אמרן אלא חד אבא בתרי לא. ווא"מ והא לעיל שרי להפקעת
 הלוואה ווא"מ מפסידים אותו הרבה שאם היה רוצה יכול
 לכפור וי"ל דמכל מקום לא משמתינן ליה כיון שאין משלם על ידם
 אלא מה שחייב לו: **ל"ב** משום דינא דבר מצרא. פירשמי
 צפרק המקבל (צ"מ דף קא:):
עד דמקבל עירייה בו. אומר ר"מ
 דהיינו דוקא כשישראל רוצה
 ליתן לו כמו שנתן לו העכו"ם אבל אם
 העכו"ם רוצה ליתן לו יותר * אין
 להפסיד צביצל קן:

תנא ואם נפא בו. מפורש לעיל
 צמרוזה (דף טו. סו. *):

רבה אומר בידוע נמי מהצוקת.
 והא דלמרא צמרוזה (לעיל
 דף סמ). ואף רבי אלעזר סבר חיוביה
 לאתר יאוש כו' עד פירקין ודלמא
 דשמעי' דליאש הא פירכא לא אתי
 אליבא דרבה דליה לא מפליג מדי
 זין סתם לידוע: **ל"ג** שאין יאוש
 אבועלים מתנינן דה. אין מגייה המשנה
 אלא כך מפרש שלא נתייאשו הבעלים
 בלכס אפילו אומרים שנתיאשו:
ה"י גזלן. ואפי' למ"ד (א) לטטים
 מוויין גנב הוא לענין שמשלם
 כפל אבל מ"מ גזלן הוא דמקרי:
ל"ד הגנב והגזלן. ומשום דמיטמר
 מאינשי קרי ליה גנב אע"ג
 דלא משלם כפל למ"ד (סס) גזלן הוא:
 דתקנה

א"ר יוחנן בן ברוקה גאמנת אשה או קטן לומר מכאן יצא נחיל זה וימחלך
 בתוך שדה חבירו להציל את נחילו ואם הזיק משלם מה שהזיק אבל לא
 יקוץ את סוכו על מנת ליתן את הדמים ר' ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן
 ברוקה אומר אף קוצין ונותן את הדמים: **ג"ו** תנא אם נטל מחזיר לבעלים
 הראשונים קסבר * יאוש כדי לא קני ומעיקרא באיסורא אתא לדידה ואיכא
 דאמרי * אם בא להחזיר יחזיר לבעלים ראשונים מ"ט * יאוש כדי קני מיהו
 אי אמר אי אפשי בממון שאינו שלי מחזיר לבעלים הראשונים: הרי אלו
 שלו מפני שהבעלים בו: אמר * רב אשי * לא שנו אלא לטטים עובר כוכבים
 אבל ליסטים ישראל לא סבר למחר נקיטנא ליה בדינא מתקף לה רב יוסף
 * אדרבה איכא מסתברא עכו"ם דדייני * בגיית לא מייאש ישראל כיון
 דאמרי מימר מייאש אלא אי איתמר אסיפא איתמר המציל מן העכו"ם
 ומן הלסטים אם נתייאשו הבעלים אין * סתמא לא לא שנו אלא עכו"ם
 משום דדייני בגיית אבל לטטים ישראל כיון דאמרי מימר מייאש * תנן
 התם עורות של בעל הבית מחשבה מטמאתן ושל עבדן אין מחשבה
 מטמאתן של גזלן אין מחשבה מטמאתן ושל גנב מחשבה מטמאתן
 ר"ש אומר * חילוף הדברים של גזלן מחשבה מטמאתן של גנב אין
 מחשבה מטמאתן לפי שלא נתייאשו הבעלים אמר עולא מחלוקת בסתם
 אבל בידוע דברי הכל יאוש קני רבה אמר בידוע נמי מחלוקת א"ל אביי
 לרבה לא תיפלוג עליה דעולא דתנן במתני' בוותיה לפי שלא נתייאשו
 הבעלים טעמא דלא נתייאשו הבעלים אבל נתייאשו הבעלים הרי אלו שלו
 אמר ליה אנן לפי שאין יאוש לבעלים מתנינן לה תנן נטלו מוכסין חמורו בו
 מני אי רבנן קשיא גזלן אי ר"ש קשיא אנן בשלמא לעולא דאמר בידוע קני
 הכא נמי בידוע דברי הכל אלא לרבה דאמר בידוע נמי מחלוקת הא מני לא
 רבנן ולא ר"ש בלסטים מוויין ור"ש היא אי הכי היינו גזלן תרי גוויין גזלן ת"ש
 * הגנב והגזלן והאנס הקדשן הקדשן ותרומתן תרומה ומעשרותן מעשר מני אי
 רבנן קשיא גזלן אי ר"ש קשיא אנן בשלמא לעולא דאמר בידוע קני הכא נמי
 בידוע דברי הכל היא אלא לרבה דאמר בידוע נמי מחלוקת הא מני לא
 רבנן ולא ר"ש הכא נמי בלסטים מוויין ור' שמעון היא אי הכי היינו גזלן תרי
 גוויין גזלן ואי בעית אימא הא מתניתא רבי היא דתניא רבי אמר גנב כגזלן

מוכס: אנס. דקמני גבי גזלן הוי חמסן דהייז זוי: וכי שמעון היא. דלמרא גזלן קני:
 וקיימא

אפומא דחד ולא אמרן אלא חד אבא בתרי לא. ווא"מ והא לעיל שרי להפקעת
 הלוואה ווא"מ מפסידים אותו הרבה שאם היה רוצה יכול
 לכפור וי"ל דמכל מקום לא משמתינן ליה כיון שאין משלם על ידם
 אלא מה שחייב לו: **ל"ב** משום דינא דבר מצרא. פירשמי
 צפרק המקבל (צ"מ דף קא:):
עד דמקבל עירייה בו. אומר ר"מ
 דהיינו דוקא כשישראל רוצה
 ליתן לו כמו שנתן לו העכו"ם אבל אם
 העכו"ם רוצה ליתן לו יותר * אין
 להפסיד צביצל קן:

תנא ואם נפא בו. מפורש לעיל
 צמרוזה (דף טו. סו. *):
רבה אומר בידוע נמי מהצוקת.
 והא דלמרא צמרוזה (לעיל
 דף סמ). ואף רבי אלעזר סבר חיוביה
 לאתר יאוש כו' עד פירקין ודלמא
 דשמעי' דליאש הא פירכא לא אתי
 אליבא דרבה דליה לא מפליג מדי
 זין סתם לידוע: **ל"ג** שאין יאוש
 אבועלים מתנינן דה. אין מגייה המשנה
 אלא כך מפרש שלא נתייאשו הבעלים
 בלכס אפילו אומרים שנתיאשו:
ה"י גזלן. ואפי' למ"ד (א) לטטים
 מוויין גנב הוא לענין שמשלם
 כפל אבל מ"מ גזלן הוא דמקרי:
ל"ד הגנב והגזלן. ומשום דמיטמר
 מאינשי קרי ליה גנב אע"ג
 דלא משלם כפל למ"ד (סס) גזלן הוא:
 דתקנה

א"ר יוחנן בן ברוקה גאמנת אשה או קטן לומר מכאן יצא נחיל זה וימחלך
 בתוך שדה חבירו להציל את נחילו ואם הזיק משלם מה שהזיק אבל לא
 יקוץ את סוכו על מנת ליתן את הדמים ר' ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן
 ברוקה אומר אף קוצין ונותן את הדמים: **ג"ו** תנא אם נטל מחזיר לבעלים
 הראשונים קסבר * יאוש כדי לא קני ומעיקרא באיסורא אתא לדידה ואיכא
 דאמרי * אם בא להחזיר יחזיר לבעלים ראשונים מ"ט * יאוש כדי קני מיהו
 אי אמר אי אפשי בממון שאינו שלי מחזיר לבעלים הראשונים: הרי אלו
 שלו מפני שהבעלים בו: אמר * רב אשי * לא שנו אלא לטטים עובר כוכבים
 אבל ליסטים ישראל לא סבר למחר נקיטנא ליה בדינא מתקף לה רב יוסף
 * אדרבה איכא מסתברא עכו"ם דדייני * בגיית לא מייאש ישראל כיון
 דאמרי מימר מייאש אלא אי איתמר אסיפא איתמר המציל מן העכו"ם
 ומן הלסטים אם נתייאשו הבעלים אין * סתמא לא לא שנו אלא עכו"ם
 משום דדייני בגיית אבל לטטים ישראל כיון דאמרי מימר מייאש * תנן
 התם עורות של בעל הבית מחשבה מטמאתן ושל עבדן אין מחשבה
 מטמאתן של גזלן אין מחשבה מטמאתן ושל גנב מחשבה מטמאתן
 ר"ש אומר * חילוף הדברים של גזלן מחשבה מטמאתן של גנב אין
 מחשבה מטמאתן לפי שלא נתייאשו הבעלים אמר עולא מחלוקת בסתם
 אבל בידוע דברי הכל יאוש קני רבה אמר בידוע נמי מחלוקת א"ל אביי
 לרבה לא תיפלוג עליה דעולא דתנן במתני' בוותיה לפי שלא נתייאשו
 הבעלים טעמא דלא נתייאשו הבעלים אבל נתייאשו הבעלים הרי אלו שלו
 אמר ליה אנן לפי שאין יאוש לבעלים מתנינן לה תנן נטלו מוכסין חמורו בו
 מני אי רבנן קשיא גזלן אי ר"ש קשיא אנן בשלמא לעולא דאמר בידוע קני
 הכא נמי בידוע דברי הכל אלא לרבה דאמר בידוע נמי מחלוקת הא מני לא
 רבנן ולא ר"ש בלסטים מוויין ור"ש היא אי הכי היינו גזלן תרי גוויין גזלן ת"ש
 * הגנב והגזלן והאנס הקדשן הקדשן ותרומתן תרומה ומעשרותן מעשר מני אי
 רבנן קשיא גזלן אי ר"ש קשיא אנן בשלמא לעולא דאמר בידוע קני הכא נמי
 בידוע דברי הכל היא אלא לרבה דאמר בידוע נמי מחלוקת הא מני לא
 רבנן ולא ר"ש הכא נמי בלסטים מוויין ור' שמעון היא אי הכי היינו גזלן תרי
 גוויין גזלן ואי בעית אימא הא מתניתא רבי היא דתניא רבי אמר גנב כגזלן

מוכס: אנס. דקמני גבי גזלן הוי חמסן דהייז זוי: וכי שמעון היא. דלמרא גזלן קני:
 וקיימא

אפומא דחד ולא אמרן אלא חד אבא בתרי לא. ווא"מ והא לעיל שרי להפקעת
 הלוואה ווא"מ מפסידים אותו הרבה שאם היה רוצה יכול
 לכפור וי"ל דמכל מקום לא משמתינן ליה כיון שאין משלם על ידם
 אלא מה שחייב לו: **ל"ב** משום דינא דבר מצרא. פירשמי
 צפרק המקבל (צ"מ דף קא:):
עד דמקבל עירייה בו. אומר ר"מ
 דהיינו דוקא כשישראל רוצה
 ליתן לו כמו שנתן לו העכו"ם אבל אם
 העכו"ם רוצה ליתן לו יותר * אין
 להפסיד צביצל קן:

תנא ואם נפא בו. מפורש לעיל
 צמרוזה (דף טו. סו. *):
רבה אומר בידוע נמי מהצוקת.
 והא דלמרא צמרוזה (לעיל
 דף סמ). ואף רבי אלעזר סבר חיוביה
 לאתר יאוש כו' עד פירקין ודלמא
 דשמעי' דליאש הא פירכא לא אתי
 אליבא דרבה דליה לא מפליג מדי
 זין סתם לידוע: **ל"ג** שאין יאוש
 אבועלים מתנינן דה. אין מגייה המשנה
 אלא כך מפרש שלא נתייאשו הבעלים
 בלכס אפילו אומרים שנתיאשו:
ה"י גזלן. ואפי' למ"ד (א) לטטים
 מוויין גנב הוא לענין שמשלם
 כפל אבל מ"מ גזלן הוא דמקרי:
ל"ד הגנב והגזלן. ומשום דמיטמר
 מאינשי קרי ליה גנב אע"ג
 דלא משלם כפל למ"ד (סס) גזלן הוא:
 דתקנה

גליון הש"ס

גמ' קסבר יאוש כדי לא
 קני. תמוה לי נכונות לעיל
 דף טו ע"ב דהקשה אביי
 לר"י מנחות על גבי
 וכו' הא מתינתא דהכא
 מוכח כר"י דע"כ יאוש
 נחוד לא קני: שם ל"ש
 אלא לטטים עכו"ם. עין
 עירובין דף סב ע"א תורה
 ג' נ: ר"ש ר"ה הרי
 אלו שלו וכו' ושנינו
 רשות. ק"ל דל"כ האך
 אמרי גנבי קסבר יאוש
 כדי ל"ק הא הרי יאוש
 ושנינו רשות אלא ע"כ דלא
 מקמי שנינו רשות כמי'
 חוס' לעיל דף טו וכו'
 דבשקלא ז' דהוספד פליגי
 מתי' ובתימא מתי' ק"ל
 דמקמי שנינו רשות א"כ
 און אמרי א"ל דלא וכו'
 מ"ט יאוש כדי קני הא י"ל
 ד"ל מתימ' דמקמי ש"ר
 וז"ע: שם ר"ה גבויא
 בנאות. כ"ש צ"מ דף ל'
 ע"כ הייא הגי' כון גומא
 ועמרו ערך מנפחה הגי'
 דע"י דמנפחה וכו' דעין
 גמסות: תוס' ר"ה עך
 וכו' אין חוספד בשביל
 כן. עין צ"ב דף קא ע"א
 חוס' ד"ה ולא לטפרי:

רבינו הגנאל

לא אמרן אלא בדיני
 דמגוסתא. פי דין של
 אומות העולם של
 הדיינות שדין בגסות,
 כדאמרין בגמ' נטלו
 מוכסין, לא שנו אלא
 בליסטים גוי דדיני ביתי,
 פי שדין שדין בשמא
 ובשדה ובאונס אבא
 ובאונס, ולא מיאש. אבל
 בליסטים גוי דדיני ביתי,
 מיתני ליה לבית דין אומר
 בית דין מי יימר דהאי
 ליסטים הוא ומי יימר שיה
 חמורן אישוי מיאש דאמר
 מי יימר דמחזיב ליה בי
 דינא. וכיון דמיאש מותר
 ליקח מליסטים ישראל.
 גויים דדיני בגיית. פי בכח
 גביאות בלא טענה.